

καὶ νὰ τελειώσῃ ὡς ἤρχισε τὴν σκηνὴν ταύτην, ἥτις μεγάλην ὑπέσχετο τὴν ἐπιβρόχην ἐπὶ τοῦ μέλλοντος του, ὁ σατράπης διέταξε βροντοφώνως τὴν ἀναχώρησιν, οἱ στρατιῶται ὠρμήθησαν θορυβωδῶς, ἤρπασαν τὰ ὅπλα των, καὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους αὐτῶν παρακολουθούμενος, ἐξώρμησε διὰ τῆς στενοπαῦ ἥτις ἦν ἡ μόνη ἐξοδὸς τοῦ πεδίου τούτου.

Καταπεπληγμένος, ἐντρομος διὰ τὴν ταχείαν ἐκίνησιν πάλιν, καὶ διὰ τὸν αἰφνίδιον θρίαμβον, καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα πᾶσιν, καὶ διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἀποχώρησιν, ὁ λαὸς τοῦ Κλεφτοχωρίου ἔμεινε πεπεισμένος ὅτι ὁ Ἀλῆς ἦτον ἀνώτερος τῶν θνητῶν, καὶ ὅτι ἀπόνεια ἦτον πᾶσα ἀντίστασις εἰς τὰς θελήσεις καὶ διαταγὰς του, ὅσον αὐθαίρετοι, ὅσον τυραννικαὶ καὶ ἂν ἦσαν.

Δυστυχῶς δὲ ἀπὸ τοῦ Κλεφτοχωρίου ἡ ὀλεθρία αὐτῇ δόξα διεσπέρη κατ' ὀλίγον εἰς πᾶσαν τὴν Ἀλβανίαν, καὶ τῆς μάχης αἱ περιστάσεις καθ' ἐαυτὰς φυσικαί, ὠγκώθησαν εἰς μυθώδεις, καὶ ἡ ἐνθερμότης τῶν λαῶν φαντασίαι, διαστρέφουσα τὴν διήγησιν, πρὸ τέλεος νέας πάντοτε εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας ὑπερβολάς· ὥστε τέλος ἐπεκράτησεν ἡ πεποιθήσις ὅτι οἱ τρεῖς λησταὶ ἔπεσαν οὐχὶ ὑπὸ τὰς σφαίρας καὶ τὸν πέλεκυν τοῦ Ἀλῆ, ἀλλ' ὑπὸ τὴν θανατηφόρον ἐπιβρόχην μόνου τοῦ βλέμματός του.

Οὕτω κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς καταχθονίου πολιτείας του, ἥς ὅμως πάντοτε ἐπικούρος ἐδείκνυτο καὶ ἡ τύχη, ὁ Ἀλῆς κατώρθωσε μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐμπνέῃ εἰς ὅλην τὴν Ἡπειρον εἶδος μυστικῶς τρόμου, καὶ νὰ θεωρῆται κινῶς ὡς μᾶστιξ ὀλέθρου, ὑφ' ἣν πάντες ὤφειλον νὰ κύπτωσιν ἀνευ γογγισμοῦ καὶ ἀνευ ἐλπίδος, διότι ἐρρόνουν ὅτι ἡ ἀόρατος χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν Ἀλῆν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ ἐμφυτος πολεμικὴ τοῦ Ἀλῆ ἱκανότης, ἡ στρατηγικὴ του ἕξις εἰς τοὺς ἀκροβολισμούς οἵτινες ἦσαν ἀφεικτοὶ εἰς τὰς ὀρεινὰς θέσεις καὶ κατὰ τῶν ὀρεισίων κατοίκων τῆς Ἡπείρου, ἀνεπτύχθη μετ' οὐ πολὺ, καὶ ἀνεδείχθη μάλιστα καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν εἰς τὸν ἐν 1788 ἐκραγέντα κατὰ Ῥωσσίας πόλεμον, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀθηνείας τῆς Χάμκως.

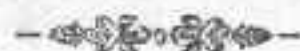
Ὁ Ἀλῆς ἀπῆλθεν ὡς ἐπικούρος εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον μετὰ τετρακισχιλίων Ἀλβανῶν, καὶ πεντακισίων Γέγων ἵππέων, ὅλων καλῶς ὀπλισμένων, ἡσκημένων, καὶ ἀ-δρειοτάτων. Ἡ γενναιότης, ἡ ἀταρξεία, ἡ ἀγρίονα καὶ τὸ τολμηρὸν τοῦ Ἀλῆ πνεῦμα, ὡς καὶ ἡ ἐπιβρόχῃ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν στρατευμάτων του τὸν κατέστησαν ἐπίσημον, καὶ ὡς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του τῷ προτετέλῃ ὑπὸ τοῦ σουλτάνου εἰς τὸν βαθμὸν του ὁ τίτλος σατράπου καὶ τῆς Θεσσαλίας, καὶ φρουροῦ τῶν τοῦ Πίνδου ὁρίων.

Ὅταν δ' ἐπαυσεν οὕσα ἀνταρξία ἡ παρουσία του εἰς τὸν στρατὸν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἡπειρον, ἥτις ἦν εἰς ἀναρχίαν παραδεδωμένη. Οἱ ἀνώτεροι τοῦ κράτους ἀξιωματικοί, λητμονοῦντες ὅτι ἦσαν ὑπήκοοι, ἐθεώρουν ἐαυτοὺς ὡς ἀπολύτους ἄρχοντας τῶν σατραπειῶν των, καὶ ἀλληλομαχοῦντες, ἐπροσπάθειον νὰ διώξωσιν ἀλλήλους ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας των καὶ νὰ τὰς κατακτήσωσι. Κυριεύσαντες δὲ πότῃς εἴτε διὰ τῶν ὀ-

πλων εἴτε διὰ τοῦ δόλου, ἔγραφον ἑπειτα εὐσεβέστατον ἀρχιεπίσκοπον ἢ ἀναφορὰν, δι' οὗ περιέγραφον εἰς τὴν πόρταν τὸν ἀντίπαλόν των ὡς προδότην, καὶ ἐζήτουν τὸ ἥμισυ τῆς σατραπείας αὐτοῦ εἰς ἀμοιβὴν τοῦ ζήλου των. Συνήθως τὴν ἀναφορὰν ταύτην ἔφερον εἰς τὸ διδύμιον οἱ φίλοι τοῦ νικητοῦ σατράπου, καὶ εἰς δωροδοκίας καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῶν λαφύρων διανεμόντες, κατώρθουν σχεδὸν πάντοτε τὴν ἐπικύρωσιν τῆς νέας σατραπείας.

Κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκυρίευσεν καὶ ὁ Ἀλῆς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἰωαννίνων. Τοῦ Βέη αὐτῆς οἱ θησαυροὶ ἦσαν ἀναρίθμητοι· ὁ δὲ Ἀλῆς, ἀφ' οὗ ἐνίκησεν αὐτὸν διὰ τῶν ὀπλων, τὸν ἐσυκυφάντησεν ὅτι ἐρώσσειζε, καὶ σπείρας καταλλήλως τινὰ ἑκατομμύρια, κατώρθωσε νὰ καταδικασθῇ ὁ ἀντίπαλός του εἰς θάνατον, καὶ νὰ λάβῃ ὁ ἴδιος τὴν κληρονομίαν του. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Ἀλῆς, ὁ υἱὸς ἀφανοῦς βέη, ἐφθασεν εἰς τὴν ἀνέλπιστον θέσιν σατράπου τῆς Ἡπείρου, διὰ γενναιότητος, τολμῆς, δόλου, διὰ πολιτικῆς ἐπιδεξιῶς, τὴν διαφθοράν ὡς πρῶτιστον ὄπλον ἐχούσης, καὶ πρὸ πάντων, ὡς πολλάκις ὁ ἴδιος ἔλεγε, διὰ τῆς ἐδραίας πεποιθήσεως ἣν εἶχεν εἰς τὸν ἀστέρα του καὶ δι' ἣν ἐπεχειρίζετο τὰ δυσκολώτερα, τὰ παρατολμώτερα, οὐδὲν ἄμειν ἄλλων περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ὄφειλε δὲ τὴν πεποιθήσιν ταύτην εἰς τὰς διηγετικὰς προρρήσεις τῆς μητρὸς του, ἥτις, ἐπανελάμβανε μετὰ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης, τὸν ἀνέδειξεν ἄνδρα καὶ σατράπην. Ὡς ἐκ τούτων εὐκατάληπτος εἶναι ἡ ἀγωνία τοῦ Ἀλῆ ὅταν ἐμυθε τῆς μητρὸς του τὴν ἐπιθάναν στήθιν, καὶ ἡ ἀγρία ἀνυπομονησία μεθ' ἧς ἐτπευδεν εἰς Τραπεζέναν νὰ τὴν προφθίσῃ ἐν ὅσῳ ἀνέπνεε.

(Ἀκολουθεῖ)



ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ.

Ὁμιλήσαντες ἄλλοτε περὶ ἀρτοκαρπίας (Φυλλάδ. ΑΕ'), εἶπομεν ἐν ὑποσημειώται ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῆς Βασιλικῆς Βικτωρίας. Σήμερον δὲ, δημοσιεύοντες δύο εἰκόνας, τὴν μὲν παριστῶσαν τὴν αἴθρα τοῦ τερατίου τούτου φυτοῦ μετὰ τὴν ἐξάνθησίν του, τὴν δὲ τὸ ὑποκάτω μέρος τοῦ φύλλου, ἐπιμέρομεν, χάριν τῶν περιέργων ἀναγνωστῶν, καὶ ἐκτενεστέρως πληροφορίας.

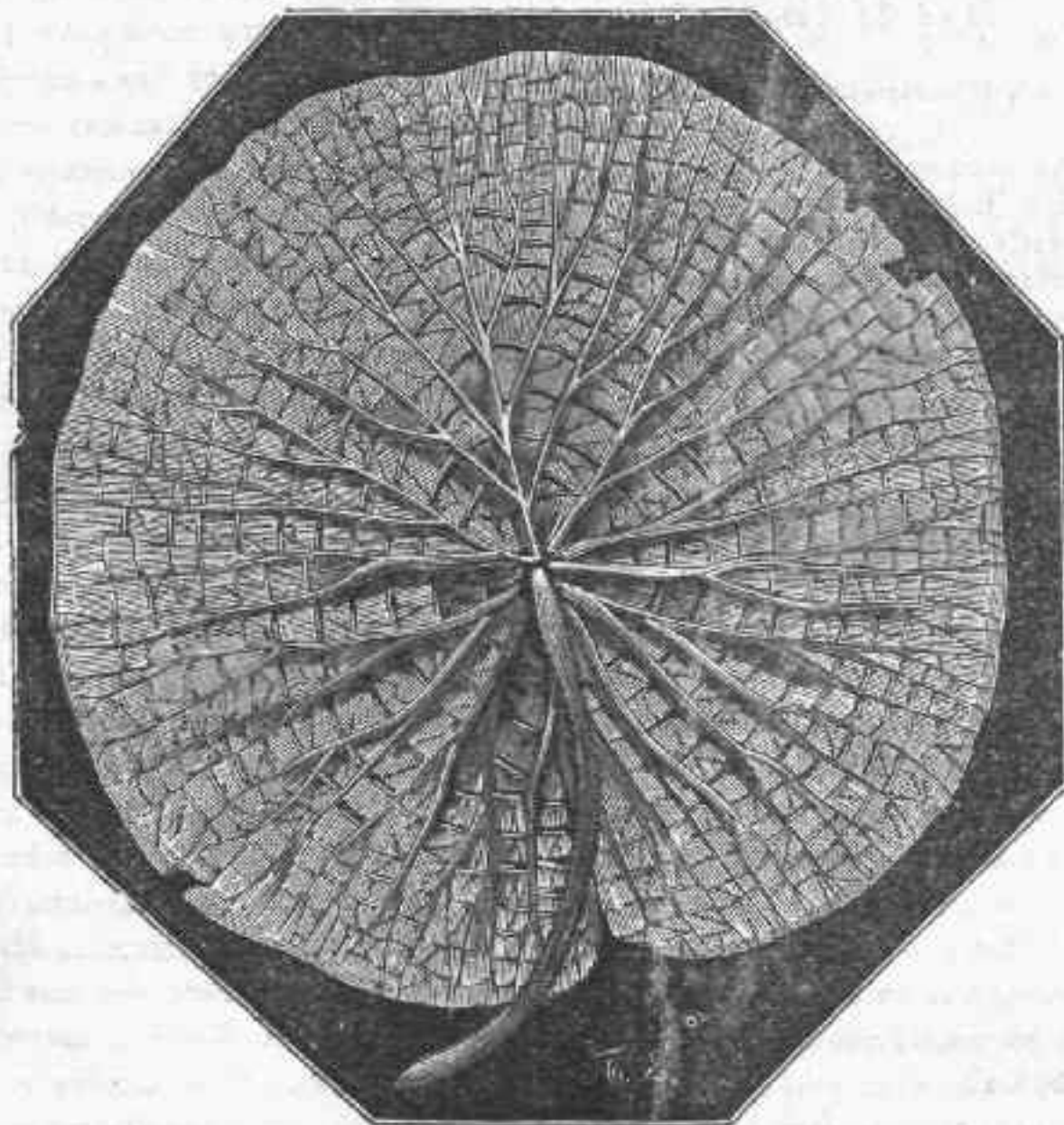
Τὸ 1801 ἔτος, ὁ περίφημος βοτανικὸς Ἑγκὴς, περιουσίαν κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, ἀνεκάλυψε παρὰ τὸν ποταμὸν τῶν Ἀμαζόνων, τὸ μυθώδες, οὕτως εἰπεῖν, τοῦτο φυτόν. Λέγομεν δὲ μυθώδες, διότι τοσούτω γιγαντικὸν τὸ μέγεθος τῶν φύλλων του, ὥστε ὁ ἀνακαλύψας αὐτὸ ἐνόμισεν κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ αἰεροπολεῖ Ἰδεν ὅτι ἕκαστον αὐτῶν, πλέον ἐπάνω τοῦ ὕδατος, εἶχε ὅμοιον σχεδὸν μέτρων ἕκαστιν, καὶ ὅτι τὰ ἀνθη του, πρῶτον μὲν λευκὰ, περιόρφυρα δὲ κατὰ τὸ κέντρον μετὰ τὴν τελείαν ἐξάνθησιν, εἶχον τριάντα ἑκατομμύριον διάμετρον, καὶ ἐπεκάλυπτον λίμνην διστάδιον! Καταπληχθεὶς ὑπὸ θαυμασμοῦ ἐγονυπέτησεν ἐντὸς τοῦ κέλους ἐφ' οὗ εὗρίσκετο τὴν ὥραν ἐκείνην. Ἐλλ' ἐπειδὴ ἀπεβίωσεν ὁδοιπορῶν, αἱ σημειώσεις του ἐδημοσιεύθησαν πολὺ μετὰ τὸν θάνατόν του.

Τὸ 1849, ὁ Κ. Βερμπάν, ἐπισκεψθεὶς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν, ἀνεῦρε παρ' ἄλλον ποταμὸν αὐτῆς, τὸν Παραγουαῖον, τὴν βασιλικὴν Βικτωρίαν. Λαβὼν δὲ ἔστειλεν εἰς Εὐρώπην σπόρον ἐξ αὐτῆς, ἥτις ὅμως δὲν ἐβλάστησεν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι μετὰ τοῦ φυτοῦ τοῦ ἀνεκαλυφθέντος

τὸ 1801, καὶ ἐκεῖνον τὸ ὅποιον ἶδεν ὁ Κ. Βομπλάν ὁ-
 πᾶρ/αι τις διαφορά· διότι, τοῦ μὲν δευτέρου τὰ φύλλα εἴ-
 ναι ἐκατέρωθεν πράσινα, τοῦ δὲ πρώτου ἐρυθρὰ κάτωθεν.
 Ἐντεῦθεν μεγίστη ἐγεννήθη ἔρις, καθόσον ὁ μὲν Ὀρδινὸς,
 ἀντιφώνων ὡσαύτως τὸ 1827 παρὰ τὸν Παραγουαῖον τὸ αὐτὸ
 φυτὸν τὸ ὅποιον ἶδε καὶ ὁ Κ. Βομπλάν ὠνόμασε Βικτω-
 ρίαν κρουζιάναν, ὁ δὲ Κ. Πέπυγ ὅστις εἶχεν
 ἀπαντήσει τὸ 1832 τὸ τοῦ Κ. Ἐγκη, Εὐρύαλον ἁ-
 μαζόνιον. Τὸ καθ' ἡμᾶς, εἰάν τὸ ἀνεκαλύπτομεν πρῶτον,
 ἢ εἰάν προτεκλούμεθα νὰ τὸ βαπτίσωμεν, ἢ θέλωμεν παραδεχθῇ
 τὸ ὄνομα δι' οὗ γνωρίζεται ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων, ὄνομα ἀσπίον,
 τὸ μ ο υ ρ ο υ ρ ο υ.



Βικτωρία βασιλική μετὰ τὴν ἐξάνθησιν.



Βικτωρία βασιλική—Τὸ κάτωθεν τοῦ φύλλου.

Τὸ 1837 ὁ Σὴρ Ῥοβέρτος Σχομβούργος, εὐρών καὶ αὐ-
 τὸς κατὰ τὴν Ἀγγλικὴν Γουτάνην τὸ φυτὸν τοῦ Κ. Ἐγκη,
 τὸ ὠνόμασε Βικτωρίαν νυμφαίαν. Ἄλλ' ὁ Κ. Γραίου, δεινοπαθήσας πρὸς τὴν τόσῃν τοῦ Ἀ-
 τὸ 1847 ὁ μὲν Γραίου τὸ ὠνόμασε Βικτωρίαν σκληπιάδου αὐθάδαιαν, κατεπλήχθη ὅλος ἀπὸ ρῆτιν ἀχόλπειον.

Ἡ ὑπόθεσις κατήντησε σπουδασιώτατη, καὶ τις Κ. Χούκερ, διὰ τὴν προλάβῃ τὰ ἄλλα, ὅσα εἶπετο νὰ προέλθωσιν ἐκ τῆς μήκους ταύτης, πατρὶν ἄλλως μέσσην ὁδὸν, προέτεινε νὰ ὀνομασῶσι τὸ νέον φυτὸν Βικτωρίαν τῆς Βικτωρίας.

Ἄλλος πάλιν, Σάουερθυ τὴν κλῆσιν, ἐπέμενε νὰ ὀνομασθῇ Βικτωρίαν Ἀμαζόνιος.

Ἡ ῥῆξις ἄρα ἐγένετο τρομερὰ, πόλεμος ἦναιπε στυγερός, καὶ πολλὰς ψιάδας ἰσθίμου μέλανος αἵδε προέκλειε.

Καὶ ὁμοίως, ἐνῶ τασαύτη μαύρη καὶ θυμοδύρος συμπλοκὴ συνεκροτεῖτο κατὰ τὴν Εὐρώπην, τὸ ἀμαζόνιον φυτὸν μόλις εἶχε γενεὴ γνωστὸν δι' ἀπλῆς εἰκονικῆς παραστάσεως, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον· διότι πολλοὶ πολλάκις καὶ σπόροι καὶ ῥίζαι τοῦ περιμαχίτου τούτου φυτοῦ εἶχον σταλαὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν εἶχεν εὐδοκίμησιν. Μόλις τὸ 1849. δύο ἱατροὶ, βαλόντες σπόρους ἐντὸς φιαλίσκος καθαροῦ ὕδατος, ἔσταλαν αὐτοὺς εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου καλλιεργηθέντες ἀνεφύσαν καὶ ἐξήνθησαν. Ἐκείθεν δὲ μετεφέρθη καὶ εἰς ἡμᾶς κήπον τῆς Βελγικῆς.

Ὁλόκληρος τόμος συνετάχθη περιέχων τοὺς τρόπους τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς Βασιλικῆς Βικτωρίας· ὁ δὲ γράφας τὰς ὀλίγας τούτας λέξεις δὲν ἤθελε διστάσει νὰ τὸν μεταφράσῃ, ἐάν οἱ φιλόκηποι καὶ φιλανθρωπεῖς τῆς Ἑλλάδος εἶχον τὰ πλούτη τῶν δοουκῶν Διούκων καὶ Νορθάμπερλανδ, εἴτινες μόνον μεταξὺ τῶν τούτων Κροισσῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὥρῃσαν δι' αὐτοῦ τοὺς παραδείσους τῶν.

Καὶ πρὸς τί τὰ τόσα πλούτη; θέλει βεβαίως ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης.

Πρὸς τί;

Πρὸς κατασκευὴν οἰκῆματος θαλοσκεποῦς.

Πρὸς κατασκευὴν δεξιμένης εὐρυχωρίας, ἐν ἣ νὰ ἐξαπλοῦται τὸ φυτὸν.

Πρὸς ἀδιάκοπον θέρμανσιν τοῦ ὕδατος αὐτῆς, ἥτις πρέπει νὰ ἀναδύνη μέχρι 29 καὶ 32 βαθμῶν τοῦ ἑκατομβίου θερμομέτρου.

Πρὸς ἀδιάκοπον θέρμανσιν αὐτοῦ τοῦ θαλίνου οἰκήματος.

Καὶ πρὸς πολλὰ ἄλλα ἀεπανηρότατα.

Ἄλλ' ἐν τῇ πενηστῇ Ἑλλάδι τίς ἔχει τοιαῦτα πλούτη, ἢ ἐν τὰ εἶχε καὶ ἀπεράσιζε νὰ καλλιεργήσῃ τὴν παλαιοῦτον Βικτωρίαν, πόσοι ἤθελον ἀναφωνήσαι, καὶ δικαίως, ὡς ἄλλοτε οἱ Ἀπόστολοι, ἐδύνατο τὸ φυτὸν τοῦτο πρᾶθῇναι καὶ δοθῇναι πτωχοῖς!



Ο ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Τοῦ 1852.

Οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν γνωρίζουσιν, ὅτι ὁ ἐν Τεργέστη φιλόμουσος ὁμογενὴς Ἀμβρόσιος Στεφ. Π. Ῥάλλη, φιλοτιμούμενος νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν τῆς πατρίδος ἐπίδοσιν, ἐθήκεν ἀπὸ τοῦ 1851 ἐτήσιον ποιητικὸν ἀγῶνα, ὁρίσας μὲν ἡμέραν τῆς κρίσεως τούτου τὴν καὶ. Μαρτίου, καθ' ἣν πανηγυρίζεται καὶ ἡ μνήμη τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἐπιτρέψας δὲ τὴν κρίσιν εἰς τὸν πρότανιν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ τοὺς Καθηγητὰς τῶν ὁποίων ἡ σύγκλητος κατ' ἔτος ἤθελεν ἐπὶ τούτῳ ὁρίσει. Οἱ προχειρισθέντες κατὰ τὸ ἐνεστώδες ἔτος κριταί, ἐκτὸς τοῦ προτάνης ὡς Κ. Σπυρίδωνος Πήλλημα, ἦσαν οἱ καθηγηταὶ Κύριοι Φίλιππος Ἰωάννου, Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς, Στέφανος Α. Κουμανούδης καὶ Κωνσταντῖνος Παπαρόν-γόπουλος· περὶ δὲ τὴν μεσημέριαν τῆς ὁρισμένης

ἡμέρας, ἅμα μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς, συνελθόντων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν ὑπουργῶν τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων ἐντέλει, ἔτι δὲ τοῦ τῶν καθηγητῶν συλλόγου καὶ πολυαριθμῶν φοιτητῶν καὶ ἀκροατῶν, ὁ Κ. Φίλιππος Ἰωάννου ἀνέγνωσε τὴν περὶ τῶν ὑποβληθέντων ποιημάτων γενομένην κρίσιν, τὴν ὁποίαν εὐχαρίστως, ἐλπίζομεν, θέλουσιν ἀναγνώσει, ὅσοι δὲν ἤκουσαν, καὶ τούτου ἐνεκα καταχωρίζομεν ἐνταῦθα διακόπτοντες, τὴν ἐξακολουθήσιν τοῦ ἀρθροῦ οἱ τελευταῖοι εἰκονομάχοι.

Ἡ αἰτιτὴ ἐορτὴ, ἡ μὲν θεολογικὴ, ἡ δὲ πολιτικὴ λαμπρύνει τὴν σήμερον ἡμέραν καὶ καλεῖ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὸν χριστεπώνυμον λαὸν εἰς τοὺς ἱεροὺς νηοὺς τοῦ ὕψιστου πρὸς δοξολογίαν τοῦ παναγίου καὶ παναγίου αὐτοῦ ὀνόματος. Ἐνῶ ὡς χριστιανοὶ ἐορτάζομεν σήμερον τὸ προοίμιον τῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς πλάνης ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ πονηροῦ πνεύματος σωτηρίας, τελούμεν ὡς Ἕλληνες τὴν ἐπέτειον μνήμην τῆς ἐνάρξεως τοῦ μεγάλου ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν ἐλευθερίας ἀγῶνος καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀπανταχοῦ θανόντων. Ἀλλ' ἦτο ἄρα τοῦ ῥηθέντος ἀγῶνος μόνος ἡ κυριώτατος σκοπὸς ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία; Ὅσον πολῦτιμος καὶ ἂν ᾖ αὕτη, ὡς προαπαντούμενη εἰς τὴν πνευματικὴν πάντος ἔθνους καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν καὶ εἰς τὴν εὐημερίαν αὐτοῦ καὶ δοῶν, δὲν περιλαμβάνει ὁμοίως ἐν αὐτῇ πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς κοινωνικῆς τῶν ἀνθρώπων ζωῆς, δὲν εἶναι αὐτάρκης πρὸς εὐημερίαν τῶν ἔθνων, δὲν καθιστᾷ αὐτὰ μόνη ἐνδοξα παρ' ἀλλήλοις καὶ σεβαστά. Καὶ τί λέγω τούτο; Οὐδ' αὐτὴ ἀπαξ ἀποκτηθεῖσα διατηρεῖται καὶ ἀσφαλιζέται χωρὶς προσόρου παιδείας καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, αἵτινες, καὶ ἂν ἐνίκα φαινῶνται αὐτοματεῖς, οὐδαμοῦ ὁμοίως καὶ οὐδέποτε πολλαπλασιάζονται ἀσπαρτοι, οὔτε αὐξάνουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἀνήρτοι. Ἡ πολιτικὴ ἄρα ἐλευθερία δὲν εἶναι σκοπὸς τῶν ἔθνων τελικώτατος, ἀλλὰ μέσον πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπὸν· ὅθεν καὶ τὸ πέρας τοῦ ὑπὲρ ταύτης ἡμῶν ἀγῶνος, (ἂν καὶ οὗτος πρέπη νὰ θεωρηθῇ πεπερατωμένος) κρίνεται εὐλόγως ἀρχὴ ἄλλου ἀγῶνος ὑψηλοτέρου, τοῦ πνευματικοῦ, ὅστις, ἐπισφραγίζων ἐκείνον, ἀσφαλιζει τὸ πολῦτιμον αὐτοῦ ἐπαθλὸν διὰ τῆς προσκοῦσης τῶν πνευμάτων καλλιέργειας, διὰ τῆς διαπλάσεως τῶν ἡθῶν, διὰ τῆς φυταίας τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν καὶ ἀρδεΐας. Ἀλλὰ τί δύναται νὰ συντελέσῃ δραστηριώτερα εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἀγαθῶν τούτων καὶ διατήρησιν παρὰ τὴν ποίησιν, τὸ θεῖον τοῦτο πρὸς τὸν ἀνθρώπον δώρημα; Αὕτη ἐξάγει τὴν ἀνθρωπὸν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη, ὅπου καθαρωτέρως δέχεται τοῦ θεοῦ φωτὸς τὰς ἀκτίνας· αὕτη διὰ τῶν ζωηρῶν τῆς φαντασίας εἰκόνων καὶ διὰ τῆς ἀρμονίας τῆς στιχομυθίας θέλγει τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ ἀνοίγει αὐτὴν εὐκολώτερα εἰς ὑποδοχὴν τῶν μεγάλων πρακτικῶν ἀληθειῶν, πρὸς ἃς ἄλλως δεικνύσκει ἀπροσδιαιθεωτέρα καὶ ψυχρότερα. Αὕτη ἀναρπάζει τὸν ἔρωτα τῆς ἀρετῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, ἀναθερμαίνει τὴν ψυχρανθεῖσαν φιλογένειαν, ἀναζωπυρεῖ τὴν σθεασθεῖσαν φιλοπατρίαν, καταστέλλει τὰ ἀγενῆ πάθη, κα-